

Vilniaus
universiteto
leidykla

K N Y G O T Y R A
82

ISSN 0204-2061

(ONLINE) ISSN 2345-0053

VILNIUS UNIVERSITY

BOOK SCIENCE

2024

VOLUME

RESEARCH PAPERS

PUBLISHED SINCE 1961

VILNIUS 2024

82

I S S N 0 2 0 4 - 2 0 6 1

(O N L I N E) I S S N 2 3 4 5 - 0 0 5 3

V I L N I A U S U N I V E R S I T E T A S

K N Y G O T Y R A

2 0 2 4

82

T O M A S

M O K S L O D A R B A I

L E I D Ž I A M I N U O 1 9 6 1 M .

V I L N I U S 2 0 2 4

REDAKTORIŲ KOLEGIJA / EDITORIAL BOARD

Vyriausioji redaktorė / Editor-in-Chief

Prof. dr. Aušra Navickienė

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and information)

Vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojai / Deputy Editors-in-Chief

Prof. habil. dr. Domas KAUNAS

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and information)

Prof. dr. Elena MACEVIČIŪTĖ

Buroso universitetas, Švedija (Komunikacija ir informacija) / University of Borås, Sweden (Communication and information)

Atsakingasis sekretorius / Executive secretary

Dr. Kšištof TOLKAČEVSKI

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and information)

Nariai / Editors

Habil. dr. Ona ALEKNAVICIENĖ

Lietuvių kalbos institutas, Lietuva (Filologija) / The Institute of the Lithuanian language, Lithuania (Philology)

Prof. dr. Roma BONČKUTĖ

Klaipėdos universitetas, Lietuva (Filologija) / Klaipėda University, Lithuania (Philology)

Prof. dr. Larisa DOVNAR

Neprirklausoma tyréja (Komunikacija ir informacija) / Independent researcher (Communication and Information)

Dr. Reda GRIŠKAITĖ

Lietuvos istorijos institutas, Lietuva (Istorija) / The Lithuanian Institute of History, Lithuania (History)

Prof. habil. dr. Bożena KOREDCZUK

Wrocławski uniwersytet, Polska (Komunikacja ir informacija) / University of Wrocław, Poland (Communication and Information)

Prof. dr. Miha KOVAC

Liubliana universitetas, Slovenija (Komunikacija ir informacija) / University of Ljubljana, Slovenia (Communication and Information)

Dr. Tuja LAINE

Helsinkio universitetas, Suomija (Komunikacija ir informacija) / University of Helsinki, Finland (Communication and Information)

Dr. Jolita LIŠKEVIČIENĖ

Vilniaus dailės akademija, Lietuva (Menotyra) / Vilnius Academy of Arts, Lithuania (History and Theory of Arts)

Prof. dr. Martyn LYONS

Naujojo Pietų Velso universitetas, Australija (Komunikacija ir informacija) / University of New South Wales, Australia (Communication and Information)

Doc. dr. Aile MÖLDRE

Tallino universitetas, Estija (Komunikacija ir informacija) / Tallinn University, Estonia (Communication and Information)

Prof. dr. Arvydas PACEVIČIUS

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and Information)

Dr. Tomas PETREIKIS

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and Information)

Habil. dr. Christiane SCHILLER

Berlyno Humboldt universitetas, Vokietija (Filologija) / Humboldt-Universität zu Berlin, Germany (Philology)

Prof. dr. Zoran VELAGIĆ

Osijsko universitetas, Kroatija (Komunikacija ir informacija) / University of Osijek, Croatia (Communication and Information)

Prof. dr. Josée VINCENT

Sherbrooko universitetas, Kanada (Filologija ir komunikacija) / Université de Sherbrooke, Canada (Philology and Communication)

Prof. dr. Adriaan van der WEEL

Leideno universitetas, Nyderlandai (Komunikacija ir informacija) / Leiden University, Netherlands (Communication and Information)

Prof. dr. Viesturs ZANDERS

Latvijos universitetas, Latvija (Komunikacija ir informacija) / University of Latvia, Latvia (Communication and Information)

REDAKTORIŲ KOLEGIOS GARBĖS

NARIAI / HONORARY MEMBERS OF THE EDITORIAL BOARD

Doc. dr. Alma BRAZIŪNIENĖ

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and Information)

Prof. dr. Leslie HOWSAM

Vindzoro universitetas, Kanada (Istorija) / University of Windsor, Canada (History)

Prof. habil. dr. Krzysztof MIGOŃ

Wrocławski uniwersytet, Polska (Komunikacja ir informacija) / University of Wrocław, Poland (Communication and Information)

Turinys

Straipsniai

Monika ŁĘKAWSKA. Nuo šnipo iki redaktoriaus: Elžbietos Sieniawskos, gim. Lubomirskos (m. 1729 m.), Krokuvos kašteliono žmonos, informatoriai (anglų k.) • 7

Arvydas PACEVIČIUS. Mokslinės periodikos apytaka Lietuvoje XIX a. pirmojoje pusėje: Vilniaus universiteto atvejis • 29

Rima CICĒNIENĖ. Nespaustuvinė periodika Vrublevskių bibliotekoje: ką Lietuvos leidybos istorijai pasakoja rinkinys? • 53

Remigijus MISIŪNAS. Išeivijos periodikos leidėjų teisminiai ginčai XIX a. pabaigoje – 1904 m. • 88

Aile MÖLDRE. Serijinės literatūros vertimai Estijos laikraščiuose XX a. pradžioje (1900–1940 m.) (anglų k.) • 115

Aušra KAIRAITYTĖ-UŽUPĖ. Neformalių XX a. pabaigos – XXI a. pradžios Lietuvos jaunimo leidinių – fanzinų – leidybos tendencijos • 143

Nijolė BLIŪDŽIUVIENĖ. Periodinių leidinių statistika Baltijos šalyse: duomenų šaltiniai ir rinkiniai • 170

Tomas PETREIKIS, Andrius ŠUMINAS, Vincas GRIGAS, Arūnas GUDINAVIČIUS. Lietuvos mokslo žurnalų leidybos kiekybiniai pokyčiai 2015–2022 m.: viešojo ir privataus sektorių prisitaikymas prie kintančių sąlygų • 206

Recenzijos

Ina KAŽURO. Nauja monografija apie rankinės spaudos laikotarpį Vilniuje (anglų k.) • 243

Žygintas BŪČYS. Bibliotekoj po bokštą, puoštu ženklais Zodiako... • 248

Nijolė BLIŪDŽIUVIENĖ. Lietuviškoji bibliografinių ir citavimo nuorodų tarptautinio standarto versija • 254

Kronika

Tomas PETREIKIS, Kшишtof TOLKAČEVSKI. *Knygotyros* 80 tomų: iškilmingas minėjimas Vilniaus universiteto bibliotekoje • 258

Božena KOREDCZUK. Vroclavo knygotyrininkų bendradarbiavimas *Knygotyros* puslapiuose (anglų k.) • 272

Atmena *Knygotyros autoriams* • 277

Contents

Articles

Monika ŁĘKAWSKA. From Spy to Editor – Informants of Elżbieta Sieniawska *née Lubomirska* (d. 1729), Wife of the Castellan of Krakow • 7

Aryvdas PACEVIČIUS. Scientific Periodicals Circulation in Lithuania in the First Half of the 19th Century: the Case of Vilnius University (in Lithuanian) • 29

Rima CICĒNIENĖ. Non-print Periodicals in the Wroblewski Library: what Does the Collection Tell Us about the History of Publishing in Lithuanian? (in Lithuanian) • 53

Remigijus MISIŪNAS. Legal Disputes of Emigrant Periodical Publishers from the End of the 19th Century to 1904 (in Lithuanian) • 88

Aile MÖLDRE. Serialised Translations in the Estonian Newspapers in the Beginning of the 20th Century (1900–1940) • 115

Aušra KAIRAITYTĖ-UŽUPĖ. Trends in the Publishing of Informal Lithuanian Youth Publications – Fanzines – at the End of the 20th Century and Beginning of the 21st Century (in Lithuanian) • 143

Nijolė BLIŪDŽIUVIENĖ. Statistics of Periodical in the Baltic States: Data Sources and Collections (in Lithuanian) • 170

Tomas PETREIKIS, Andrius ŠUMINAS,

Vincas GRIGAS, Arūnas GUDINAVIČIUS.

Quantitative Changes in the Publishing of Lithuanian Scientific Journals in 2015–2022: Public and Private Sectors' Adaptation to the Changing Conditions (in Lithuanian) • 208

Reviews

Ina KAŽURO. A New Contribution to the History of the Vilnius Hand-press Printing • 243

Žygintas BŪČYS. In the Library, under a Tower Decorated with the Signs of the Zodiac... (in Lithuanian) • 248

Nijolė BLIŪDŽIUVIENĖ. Lithuanian Version of the International Standard for Bibliographic and Citation References (in Lithuanian) • 254

Chronicle

Tomas PETREIKIS, Kšištof TOLKAČEVSKI. *Knygotyra* ‘Turns’ 80 Volumes: Celebration at Vilnius University Library (in Lithuanian) • 258

Bożena KOREDCZUK. The Collaboration of Wrocław Book Researchers with the *Knygotyra* Journal • 272

Reminder for authors • 279